

מאי אלול

מעשה במרן הגר"י בלזר זצוק"ל שעמד בראש חודש אלול בבית הכנסת, ודרש בפני הקהל ופתח את ארון הקודש ואמר בפני ספרי התורה לעיני כל הקהל מתוך בכיה - מודה אני לפני ה' אלקי, השבח וההודיה לך שנתת לנו את חודש אלול הזה. רבונו של עולם אנו מקבלים את האלול באהבה ובשמחה.

במה נשתנה חודש אלול משאר חודשי השנה?
מהו יחודו?
מהי חובתינו בחודש אלול יותר משאר ימות השנה?
- מאי אלול?

התשובה הפשוטה היא כי בסופם של ימים אלו, בסיומה של השנה, מוכן לכל אדם ואדם אולם גדול ורחב ידיים, עמוס ברוב טובה וברכה רוחנית וגשמית. האולם עומד מוכן ומזומן עבורו אלא שהוא נעול וחתום, אין בו פתח ואי אפשר להכנס אליו ולהנות מרוב טובו, והאדם הוא אשר נדרש ממנו ליצור את הפתח לאולם זה, ממנו יכנס ויזכה מן המוכן לו ברוחניות ובגשמיות. זו לא מלאכה קלה לחצוב את הפתח. עצלות, מידות רעות וקשיים נוספים יעמדו לו בדרכו, ופעמים יהיה זה כרוך בטורח רב עד שיעלה בידו לפתוח פתח זה, שכן פתחו של אולם גדול הוא ורחב מידות, ומי יוכל לו? ואכן אומרים לו לאדם, אינך צריך לפתוח אלא פתח קטן, כחודו של מחט, והקב"ה יפתח לך פתחו של אולם. מן השמים ירעיפו על האדם פתח גדול ורחב דרכו יכנס לתוכי האולם ויזכה לרוב טובה וברכה.

הפתח הקטן שעל האדם לחצוב בכוחות עצמו, באמת היא מלאכה שאדם מצווה עליה כל השנה כולה ואינה תלויה בזמן מסוים. מצווה על גבי מצווה, עשה או לא תעשה, סור מרע ועשה טוב, כל אלו יוצרים קומה של אדם החוצב פתח להיכל ה'.

אם כן, מהו המיוחד באלול יותר מכל השנה?

נכון, כל השנה צריך האדם לחצוב פתח לאולם, אבל אם במשך השנה כולה גם חציבת פתח כחודו של מחט כרוכה במאמץ וטורח רב, הרי בימי הרצון של חודש אלול זוכה הוא לסייעתא דשמיא מיוחדת בכל עבודת ה' שלו, בתורה ותפילה, בעבודת המידות, בין אדם לחברו וכדומה עמהם ובכחם יחצוב פתח להכנס להיכלו. שהרי נתייחדו ימים אלו משאר ימות השנה בכך שהם מסוגלים יותר להתקרב אל ה' כמבואר בדברי חז"ל וכמו שכתב אדונו הגר"א ב"אדרת אליהו" (שמות לג ז') "אבל במ' יום אחרונים לא עשה (משה רבנו) אלא התנפל עליהם, וע"כ נתקן אלו המ' ימים לתחנונים, וביום הכיפורים נתרצה להם." (הובא במשנת רבי אהרן ח"ב עמ' כ"ג) כלומר, כיון שימים אלו נתקנו לתחנונים, מסוגלים הם ביותר להתקבל לרצון, וממילא זוכה בהם האדם יותר מכל ימות השנה, ובסופם של ימים אלו יזכה האדם להכנס להיכל ה'.

כי מי שבונה פתח בימים אלו זוכה מקץ ימים אלו להכנס לאולם הגדול המוכן לו וכמש"כ הגר"א בביאורו לתיקון (תיקון ו' עמ' כג) "דאמר בה ותפתח נח את חלון התיבה אשר עשה - ודא יום כיפור", וביאר הגר"א שביום הכיפורים חלוניות התיבה והם תשובה פתוחים, וזה שכתב מקץ ארבעים יום" שהם מ' יום הידועים מר"ח אלול".

"פתח" זה היכן הוא, להיכן הוא פונה ומהי משמעותו?

הפתח הוא שער, הפתח הוא מבוא, הפתח הוא הדרך ממנה יכנס האדם לאולם, הפתח הוא חיבור של האדם לפנימיות האולם, כי כידוע האדם במציאותו הוא "מחובר" ומשוייך, "כעץ שתול על פלגי מים", ועל מנת שיהיה מחובר להיכל ה', לרוחניות, עליו לחצוב פתח מפולש מצד אל צד בינו לבין חצרות ה', שיהיה לו שייכות, שיהיה חיבור, שיכול להכנס ולהיות חלק מהיכל ה', עליו לקדש ולרומם עצמו שיהיה מוכן ושייך ל"ישבתי בבית ה' ולבקר בהיכלו", זה השער לה' צדיקים יבואו בו.

מהו הקושי הרב ביצירת ה"פתח" ומדוע באמת כרוך הדבר בקושי וטורח מרובה?

הקושי נעוץ בעובדה שלאדם יש "אולם" אחר משלו, בו הוא שוהה וחי, אליו הוא מחובר ושייך, והאולם הזה מלא וגדוש בתאוות ומידות רעות, בעבירות וחומריות, וכדי שיוכל ל"התחבר" לאולם של היכל ה' עליו להתנתק משעבודים ששעבד עצמו ומהכניעה שנכנע לחומריותו ומשוייך אליהם, והיציאה מההרגלים הרעים האלו ויצירת הפתח לאולם של קדושה וטהרה, הוא קשה וכבד, ונדרש מהאדם התאמצות והתגברות כדי שיזכה לחצוב "פתח כחודו של מחט", שהוא חיבור ושייכות, ואז יזכה לסייעתא דשמיא כ"פתחו של אולם" להנות ולהתענג על ה'.

ובימי חודש אלול "שנתקנו לתחנונים" יכול האדם יותר מכל השנה לזכות להתנתק מה"אולם" שלו, ולהתגבר ע"י יצירת פתח להיכל ה'. ולהגיע לראש השנה אדם השייך לאולם של היכל ה' ולזכות לקדושת הימים הנוראים וסגולתם.